

نگرش دانشجویان دانشکده علوم پزشکی فسا

نسبت به اثر بخشی نماز

نویسندگان: بختیار بناکار^۱ - دکتر ایرج هاشم زاده^۱ - دکتر ابوالحسن فرامرزی^۲ - دکتر فرهود نیکوئی^۳

خلاصه:

ورود به دانشگاه و شروع زندگی دانشجویی خود به نوعی سرآغاز روبرویی با مجموعه ای مجهولات، تحولات و تغییرات می باشد که بی شک پیامدهایی از قبیل احساس ترس، ناامنی به آینده، اختلالات انطباقی، رفتاری و اخلاقی در پی خواهد داشت. از آنجا که نماز، دعا، نیایش و مناجات در فرهنگ غنی اسلام ذکر محسوب می شوند و برابر آیات و روایات ادکار به عنوان یک سپر حمایتی انسان را در برابر مسائل و بلاها حفظ می نماید. لذا نگرش دانشجویان نسبت به اثر بخشی نماز در این پژوهش مورد بررسی قرار گرفته است.

پژوهش حاضر مطالعه ای است توصیفی - پایه ای، که روش نمونه گیری آن به صورت غیر تصادفی است. ابزار گردآوری داده ها یک پرسشنامه دو قسمتی می باشد که در اختیار ۱۰۲ نفر از دانشجویان دختر و پسر غیر بومی ساکن در خوابگاه های دانشجویی گذاشته شده که پس از تکمیل، نگرش آنها مورد بررسی و تجزیه و تحلیل قرار گرفته است.

یافته های این پژوهش با توجه به محاسبات آماری و نمودارهای بدست آمده مبین آن است که تمامی نمونه ها با توجه به سئوالات پرسشنامه در حیطه های نه گانه نگرش خود را نسبت به اثر بخشی نماز مثبت اعلام داشته اند. قرآن کریم در بیش از ۱۲۰ آیه در سوره های مختلف درباره نماز، آداب، فضایل و اثرات آن نکات گوناگونی را متذکر شده که منجر به اثرات مثبت و فراوانی در نمازگزار می شود.

نتایج این پژوهش مبین آن است که نمونه های مورد پژوهش نگرش خود را نسبت به اثر بخشی نماز در حیطه های اعتقادی، مذهبی و بهداشت روانی در حد بالا، در حیطه های اجتماعی، فرهنگی، اخلاقی در حد متوسط و حیطه های تحصیلی، اقتصادی و جسمانی در حد پایین نسبت به سه حیطه اولیه اعلام داشته اند.

کلید واژه: نگرش، دانشجویان، اثر بخشی، نماز

مقدمه:

در آئین با عظمت اسلام برترین و پرمعنائترین عبادات در پیشگاه معبود نماز است. تا آنجا که در آیات قرآن کریم و احادیث متواتر نماز پایه و اساس دین نام گرفته است. نماز چنان دروازه ای است که بسوی نور باز می شود که با تلالو زرین و دل انگیزش تمام وجود انسان را بطرف خود جذب می نماید. اقامه نماز آن هم چند مرتبه در طول شبانه روز در پالایش و زدودن عوارض تعاملات اجتماعی و تجدید انرژی می تواند اثر بخش باشد، آدمی در تلاشهای خود ذخیره انرژی روانی خود را از دست می دهد و تنها منبعی که می تواند آن انرژی را جبران نماید اتصال به قدرت لایزال الهی است (۱). نماز دعا و نیایش در تداوم حیات انسان که تنها واحد هر جامعه ای می باشد می تواند اثر بخش باشد، مطالعات از قبل انجام شده در فرهنگها و مذاهب دیگر غالباً مبین تاثیرات مثبت نماز، دعا و عبادت بوده است که باعث افزایش میل به

^۱ عضو هیئت علمی دانشکده علوم پزشکی فسا - مرکز مشاوره

^۲ استادیار دانشکده علوم پزشکی شیراز - بخش روانپزشکی

^۳ استادیار دانشکده علوم پزشکی فسا - معاونت فرهنگی

^۴ استادیار دانشکده علوم پزشکی فسا - مدیریت پژوهشی

زندگی، احساس خوب بودن، شاد زیستن، کاهش اضطراب و تنش عضلانی است (۲). اعتقاد به اثر بخشی نماز باعث رسیدن به حالت سکون است (۳). الا بذکر الله تطمئن القلوب (۴). حالت تمدد اعصاب و آرامش روانی ناشی از اثرات نماز، انسان را از اضطرابی که بیماران روانی همواره از آن رنج می‌برند می‌رهاند، این حالت‌ها معمولاً تا مدتی پس از نماز نیز در انسان باقی می‌ماند و ادامه می‌یابد (۵). نماز تمامی دلتنگی‌ها، یاس، ناامیدی‌ها، تعارضات، ناکامی‌ها، و تمایلات نفسانی، همچون معجون شفا بخش، از جسم و روان شخص نماز گزار می‌زداید و احساس نشاط، شمع، سرزندگی، بالندگی، پیشرفت، سعه صدر، و سالم زیستن را برای او به ارمغان می‌آورد. هر قدر ایمان، اعتقاد، عشق و علاقه آدمی به خداوند افزون گردد، به همان میزان شور و نشاط در عبادت به پیشگاه حضرتش مشاهده می‌شود (۶).

مطالعات نشان می‌دهد بین میزان شدت افسردگی و نگرش مذهبی همبستگی معادل (۰/۵۲) وجود دارد و این همبستگی معنی دار بوده است (۷). محققاً نماز فرد و جامعه را از کارهای زشت و ناپسند باز می‌دارد (۸). میزان شیوع استعمال مواد سیگاری در دانشجویانی که نماز را سبک می‌شمرند (۴/۴۶٪) و در کسانی که به نماز اهمیت می‌داده‌اند (۴/۱۲٪) گزارش گردیده است (۹). از آنجا که دانشجویان هر جامعه دسترنج معنوی و انسانی آن جامعه بوده‌اند و سازنده فردای کشور خویش هستند که (بحمدالله میهن اسلامی ما نیز از این موهبت الهی برخوردار می‌باشند) باید اذعان نمود ورود به دانشگاه و شروع زندگی دانشجویی، خود به نوعی سرآغاز رویارویی با مجموعه‌ای از مجهولات، تحولات و تغییراتی از قبیل زیستی، اخلاقی، رفتاری، اجتماعی، عاطفی، تحصیلی و ارتباطی می‌باشد این مسائل موجبات نوعی احساس ترس، ناامنی نسبت به آینده، اختلالات انطباقی (ترکیبی از علائم خشم، پرخاشگری، رفتارهای وسواسگونه، اضطراب، افسردگی) می‌گردد، که این معضلات می‌تواند بر سرنوشت دانشجو تأثیر سوء بگذارند. نماز به آدمی نیروی تحمل رنج‌ها، مصایب می‌بخشد. انسان را امیدوار می‌سازد و قدرت استادگی و مقاومت در برابر حوادث بزرگ را به او می‌دهد (۱۰). از دیرباز نقش نماز در آرام سازی انسان مورد توجه بوده است، در بسیاری از تالیفات علمی اعم از نوشته‌های مسلمین یا غیر مسلمین به این حقیقت اذعان شده است. لذا نگرش دانشجویان نسبت به اثر بخشی نماز در این مطالعه مورد بررسی قرار گرفته است.

روش کار:

این روش یک مطالعه توصیفی - بنیادی می‌باشد که بر روی ۱۰۲ نفر از دانشجویان دختر و پسر غیر بومی ساکن در خوابگاه‌های دانشجویی انجام گرفت روش نمونه‌گیری در این پژوهش مبتنی بر هدف می‌باشد. ابزار گردآوری در این پژوهش یک پرسشنامه دو قسمتی می‌باشد. که قسمت اول آن مربوط به اطلاعات زمینه‌ای و قسمت دوم آن شامل ۳۰ سوال در حیطه‌های نه گانه (اعتقادی، اجتماعی، تحصیلی، اقتصادی، فرهنگی، اخلاقی، جسمانی، بهداشت روانی و مذهبی) می‌باشد که پس از بررسی روایی و پایایی آن توسط چند صاحب نظر و تجدید نظرهای لازم، بوسیله کمک پژوهشگران در خوابگاه‌ها در اختیار نمونه‌های مورد پژوهش قرار گرفته است. در برابر هر سوال پرسشنامه ۵ مقیاس خیلی زیاد، زیاد، تا اندازه‌ای. کم، هیچ، منظور گردیده و نمراتی به ترتیب بین ۴-۰ (صفر تا چهار) تعلق گرفته است. جهت تعیین امتیاز یا نمره هر سوال تعداد نمونه‌هایی که به هر سوال با توجه به مقیاس‌های مربوط پاسخ داده‌اند در اعداد قراردادی ضرب شده است. ارقام بدست آمده با یکدیگر جمع گردیده، بدین وسیله شاخص هر سوال بعنوان میزان اثر بخشی نماز مشخص شده است.

نتایج:

در این مطالعه ۱۰۲ نفر از دانشجویان غیر بومی ساکن خوابگاه‌های دانشجویی به عنوان نمونه مورد پژوهش قرار گرفته‌اند. از این تعداد ۷۱ نفر (۷۰٪) از آنها دختر و ۳۱ نفر (۳۰٪) پسر بوده‌اند. از نظر سنی بین (۳۰-۱۸) سال با میانگین

سنی (۲۵) سال بوده اند. از لحاظ تاهل و مجرد (۹۸٪) مجرد، از لحاظ رشته تحصیلی ۵۱ نفر (۵۰٪) آنها در رشته پرستاری و ۲۷ نفر (۲۶/۵٪) در رشته پزشکی و ۲۴ نفر (۲۳/۵٪) در رشته علوم آزمایشگاهی و از نظر مقاطع تحصیلی ۳۸ نفر (۳۷٪) در ترم تحصیلی ۱-۲ مشغول به تحصیل بوده اند. با توجه به نتایج حاصل از یافته های این پژوهش تلمیح دانشجویان در حیطه های مورد نظر (اعتقادی، اجتماعی، تحصیلی، اقتصادی، فرهنگی، اخلاقی، جسمانی، روانی، مذهبی) نگرش خود را نسبت به اثر بخشی نماز مثبت اعلام داشته اند. به طوری که در حیطه های اعتقادی «توجه به مبدا و خالق هستی» (۳۴۹ نمره)، حیطه مذهبی «تداوم رفتارهای مذهبی» (۳۳۷ نمره)، «پیروی از ائمه اطهار (ع)» (۳۱۴ نمره) و بهداشت روانی «کاهش غمگینی» (۳۳۳ نمره)، بالاترین نمره را به خود اختصاص داده اند. و در حیطه های اجتماعی «تقویت حس ایشار و از خود گذشتگی» (۳۱۳ نمره)، فرهنگی «حس نشاط» (۳۱۳ نمره)، اخلاقی «تقویت سعه صدر» (۳۱۵ نمره) با متوسط نمره و در حیطه های جسمانی «افزایش میل به ورزش» (۲۱۳ نمره)، تحصیلی «پیشرفت تحصیلی» (۲۸۲ نمره) و اقتصادی «تامین معاش» (۲۳۶ نمره) کمترین نمره را کسب نموده اند.

بحث و نتیجه گیری

انسان فی نفسه موجودی است کنکاشگر، دوست دارد همه چیز را بیازماید. این رفتار جزئی از مراحل تکاملی او محسوب می شود. همین امر باعث گردیده تا نسبت به یک پدیده به مرحله شناخت برسد یا نسبت به کم و کیف آن در اذهان خود یک نگرش داشته باشد. لذا در این پژوهش چنانچه از نتایج آن هویداست، نمونه های مورد پژوهش در حیطه های نه گانه نسبت به اثر بخشی نماز نگرش خود را مثبت اعلام داشته اند. با این تفاوت که در حیطه اعتقادی، مذهبی و بهداشت روانی نسبت به شش حیطه دیگر نگرش خود را در حد بالا اعلام داشته اند. چنانچه مطالعات اوحدی نیا، و همکاران (۱۳۸۰)، مجد و موحد خواه (۱۳۷۶)، هاشم زاده و ایزدی (۱۳۷۷). نیز همین نتیجه را تأیید می نمایند. که نماز در تداوم ایمان و اعتقاد به خداوند موثر است و انسان را در مواجهه با مشکلات نیرومند می سازد (۶). انسان ذاتاً موجودی است مذهبی (۱۱). نماز در ایجاد آرامش، رفع تشویش، دلتنگی و اضطراب نقش بسزایی دارد (۱۲).

در حیطه های اجتماعی، فرهنگی، اخلاقی با توجه به نمرات ذکر شده نسبت به حیطه های دیگر، نمونه ها نگرش خود را در حد متوسط اعلام نموده اند. چنانچه مطالعات آرین، (۱۳۸۰)، مقیمی زاده، (۱۳۸۰)، غباری بناب، (۱۳۸۰). نیز همین نتایج را تأیید می نمایند که افراد نماز گزار در جهت رضایت و خشنودی خداوند حرکت می کنند و در هنگام ناراحتی ها، مشکلات و مصائب از خود گذشتگی نشان می دهند (۱۳). برابر آیات و روایات رفتارهای مذهبی بخصوص نماز در تقویت حس نشاط موثر می باشد که این مهم با توجه به رفتارهای افراد نماز گزار کاملاً ملموس است. برای اثبات این موضوع از طریق آزمایشات شیمیایی نامحدود، محدودیت وجود دارد. برای پی بردن به تاثیر نمازهای پنجگانه به تقویت حس نشاط با دستگاه PET و ورود مواد ردیاب رادیواکتیو برای سنجش و ارتباط معنی دار ممکن نیست (۱۴). همبستگی مثبت و معنی داری بین رفتارهای مذهبی (نماز) توکل به خدا و صبر و تحمل در دانشجویان وجود دارد (۱۵). با توجه به یافته های این پژوهش در رابطه با شش حیطه فوق و همچنین اذعان به نتایج مطالعات محققین فوق الذکر میتوان بیان داشت که نگرش افراد مورد پژوهش نسبت به اثر بخشی نماز در این حیطه ها ریشه ای دیرینه دارد. که از دوران کودکی از موهبت نماز برخوردار بوده اند اما در حیه های جسمانی، تحصیلی و اقتصادی با توجه به موقعیت فعلی آنها از لحاظ سنی، تحصیلی و زیستی نیاز به زمان نسبتاً زیادی دارد تا به مفهوم اثر بخشی نماز در این حیطه ها بیشتر پی ببرند. با این توجه، در رابطه با حیطه جسمانی مطالعات ابهری، (۱۳۷۶)، اصفهانی، (۱۳۷۵)، و موسوی و همکاران (۱۳۸۰) همین نتیجه را تأیید می نمایند. ایمان و باورهای مذهبی در تسکین دردهای جسمان موثر است (۴). نقش نماز در ترشح انکفالین در فعال سازی سیستم

روش پژوهش :

این مطالعه از نوع توصیفی - مقطعی است.

جامعه آماری : جامعه آماری این پژوهش را دانشجویان ورودی سال ۷۷ دانشگاه علوم پزشکی یاسوج که ۲۰۳ نفر می باشد، تشکیل می دهد. این دانشجویان در رشته های تحصیلی ، پزشکی ، پرستاری ، مامایی ، مبارزه با بیماریها، بهداشت خانواده، بهداشت محیط ، اطاق عمل و هوشبری پذیرش شده اند.

نمونه پژوهش :

نمونه این پژوهش کلیه دانشجویان پذیرفته شده در سال ۷۷ می باشد.

ابزار پژوهش :

پرسشنامه SCL-90-R (Symptom Checklist 90- Revised)

این پرسشنامه بعنوان ابزاری برای غربالگری افراد مشکوک به اختلال روانی در این پژوهش مورد استفاده قرار گرفت . مطالعات متعددی در جهت تعیین انواع اعتبار این آزمون انجام گردیده است . و ایزمن و همکاران در یک بررسی بالینی بر روی افسردگی دریافتند که این آزمون می تواند بخوبی گروههای افسرده را از غیر افسرده معنادار جدا کند (۳).

یافته های پژوهش :

اطلاعات بدست آمده از پژوهش حاضر نشان داد که در مجموع ۱۷/۳ درصد افراد مورد مطالعه دچار اختلال روانی هستند که از این میزان ۶۰ درصد افراد بیمار را پسران دانشجو و ۴۰ درصد افراد بیمار را دختران دانشجو تشکیل داده اند. همچنین براساس یافته های پژوهش ، بالاترین میانگین نمرات در مقیاس نه گانه آزمون در بیماران به ترتیب مربوط به افکار پارانوئیدی ، روانپزشکی و حساسیت در روابط متقابل می باشد. همچنانکه در جدول ۱- مشاهده می شود در دو گروه افراد بیمار و سالم بالاترین میانگین نمره ها مربوط به مقیاسهای افکار پارانوئیدی ، در افراد سالم (۰/۷۴) و در افراد بیمار (۲/۱۲)، حساسیت متقابل در افراد سالم (۰/۵۷) و در افراد بیمار (۱/۹۶) می باشد.

جدول ۱: میانگین و انحراف معیار مقیاسهای نه گانه آزمون SCL-90-R در آزمودنیها

مقیاسهای نه گانه		کل		افراد سالم		افراد مشکوک به بیماری	
SCL-90-R		میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار
شکایات جسمانی		۰/۴۵	۰/۴۹	۰/۳۹	۰/۴۳	۱/۲۱	۰/۵۱
وسواس - اجبار		۰/۵۱	۰/۴۹	۰/۴۳	۰/۴۰	۱/۴۵	۰/۵۸
حساسیت متقابل		۰/۵۷	۰/۶۱	۰/۴۶	۰/۴۵	۱/۹۶	۰/۶۳
افسردگی		۰/۵۵	۰/۵۳	۰/۴۶	۰/۴۳	۱/۶۶	۰/۵۴
اضطراب		۰/۵۳	۰/۵۶	۰/۴۳	۰/۴۰	۱/۷۶	۰/۷۴
پر خاشگری		۰/۳۵	۰/۴۳	۰/۲۸	۰/۳۳	۱/۲۳	۰/۵۷
ترس مرضی		۰/۳۱	۰/۴۴	۰/۲۵	۰/۳۲	۱/۱۵	۰/۷۹
افکار پارانوئید		۰/۷۴	۰/۶۷	۰/۶۳	۰/۵۴	۲/۱۲	۰/۷۲
روانپریشی		۰/۴۲	۰/۸۱	۰/۳۴	۰/۷۷	۱/۴۴	۰/۵۸

همچنانکه در جدول ۲ مشاهده می شود میزان درصد بیماری در دانشجویان ۱۷/۳ درصد که (۱۷/۶) درصد مربوط به پسران دانشجو و ۱۷/۱ درصد مربوط به دختران دانشجو می باشد). همه افراد بیمار در گروه دانشجویان مجرد می باشند.

جدول ۲: مقایسه دانشجویان سالم و بیمار، بر اساس جنس، شغل و تاهل

متغیر	فراوانی		کل		افراد سالم		افراد بیمار	
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
مرد	۱۱۸	۵۸	۹۷	۸۲/۲	۲۱	۱۷/۸	-	-
زن	۸۵	۴۲	۷۱	۸۳/۵	۱۴	۱۶/۵	-	-
شاغل	۸	۴	۷	۸۷/۵	۱	۱۲/۵	-	-
غیر شاغل	۱۹۵	۹۶	۱۶۲	۸۳/۰۷	۳۴	۱۶/۹۳	-	-
مجرد	۱۹۶	۶۹/۶	۱۶۹	۸۳	۳۵	۱۷	-	-
متاهل	۷	۳/۴	-	-	-	-	-	-

جدول ۳: مقایسه دانشجویان سالم و بیمار، بر اساس مقطع تحصیلی

متغیر	فراوانی		کل		افراد سالم		افراد بیمار	
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
کارشناسی ارشد	۳۱	۱۵/۱	۲۶	۸۳/۸	۵	۱۶/۲	-	-
کارشناسی	۲۷	۱۳/۳	۲۲	۸۱/۴۸	۵	۱۸/۵	-	-
کاردانی	۱۴۵	۷۱/۶	۱۲۱	۸۲/۷	۲۵	۱۷/۳	-	-
جمع	۲۰۳	۱۰۰	۱۶۹	۸۳/۲	۳۵	۱۷/۲	-	-

نتایج حاصل از جدول ۳: نشان می دهد که بیشترین درصد بیماری مربوط به دانشجویان کارشناسی با (۱۸/۵) درصد و کمترین آن در دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد (دکتری) (۱۶/۲) درصد می باشد.

بحث در نتایج:

در بررسی های انجام شده در ایران، میزان اختلالات روانی را در جمعیت عمومی در دامنه ای از ۱۱/۷ درصد در مطالعه باش (۱۳۴۲) تا ۴۳/۲ درصد در مطالعه داویدیان گزارش شده است (۴).
 در بررسی هایی که بر روی دانشجویان انجام گرفته است، در پژوهش پرتوی گزارش شده است که ۱۴٪ دانشجویان مرد و ۸٪ دانشجویان زن دچار افسردگی شدید بوده اند که نتایج پژوهش حاضر تا حدودی به نتایج فوق نزدیک است (۵).
 در مطالعه لوید و گارتزل که سلامت روانی دانشجویان در آغاز سال تحصیلی مورد ارزیابی قرار داده است، بین میانگین نمرات دانشجویان دختر و پسر تفاوت معنی داری مشاهده نکرده است (۶). نتایج پژوهش حاضر نیز با این نتایج همسو است. در مطالعاتی که توسط کافی و همکاران در رابطه با سلامت روانی دانشجویان بعمل آمده گزارش شده است که سلامت روانی در میان دانشجویان تهرانی و شهرستانی تفاوت معنی داری دارد و دانشجویان تهرانی در این بررسی ها نسبت به دانشجویان شهرستانی از سلامت روانی بهتری برخوردار بوده اند (۷). نتایج این پژوهش با یافته های مذکور مساوی است. شاید بدلیل این است که اولاً غالب دانشجویان (حدود ۶۰ درصد) بومی هستند و ثانیاً دانشجویان غیر بومی این دانشگاه اکثراً از شهرستانهای نزدیک به این شهرستان هستند و ثالثاً همه دانشجویان پذیرفته شده از امکانات خوابگاهی برخوردار می باشند که تا حد زیادی استرسهای مربوط به این مسئله را کاهش داده است همچنانکه در مطالعه لیس لی و

همکاران (۱۹۹۱)، کنی و دونالدسون (۸) و گرانتز (۱۹۹۱) وجود اختلالات روانی در بین دانشجویان شهرستانی بعلل دوری از خانواده، وجود مشکلات اقتصادی و نگرانی از تامین مسکن دانسته اند.

نتایج مطالعه حاضر نشان داده است که افراد متأهل از سلامت روانی بهتری برخوردارند این یافته با نتایج مطالعه باهار و همکاران که گزارش گردیده است سلامت روانی بین پذیرفته شدگان متأهل و مجرد در آغاز سال تحصیلی تفاوت معنی داری مشاهده نشده است متفاوت است (۹).

در مطالعه ای که توسط کافی و همکاران در رابطه با سلامت روانی دانشجویان و وضع تحصیلی آنان انجام داده است گزارش می دهد که دانشجویان به ترتیب در مقیاسهای حساسیت در روابط متقابل، افکار پارانوئیدی، وسواس و افسردگی بیشترین میانگین نمره ها را داشته اند. نتایج مطالعه حاضر بیشترین میانگین نمره ها را در مقیاسهای افکار پارانوئید، حساسیت در روابط متقابل و افسردگی نشان داده است که تقریباً با نتایج فوق الذکر همسو می باشد.

پیشنهادهات :

- پیشنهاد می گردد مطالعه ای مشابه این مطالعه بر روی سایر دانشجویان بخصوص دانشجویانی که چند سالی در دانشگاه مشغول به تحصیل بوده اند انجام شود تا بتواند مقایسه ای با مطالعه حاضر باشد.
- پیشنهاد می گردد با توجه به تاثیر ارائه خدمات مشاوره ای در کاهش مشکلات روانی دانشجویان اقدامات لازم از طرف مرکز مشاوره دانشجویی بخصوص برای دانشجویانی که در این پژوهش بیمار شناخته شده اند بعمل آید .

قدردانی :

لازم است از معاونت محترم آموزشی، دانشجویی و فرهنگی، مسئول محترم حوزه پژوهشی دانشگاه و اعضاء محترم شورای پژوهشی دانشگاه کارشناسان و مرکز خدمات مشاوره دانشجویان دانشگاه و همه همکارانی که به نحوی ما را در انجام این پژوهش یاری داده اند تشکر و سپاسگزاری نمائیم.

منابع :

- 1 - Rettek, S.I (1990). Culutral differences similarities in cognetive appraisals and emotional responses. New school for social research: Dissertation abstract international.
- 2 - Lapsley. D.L.(1989). Psychological separation and adjustment to college. Jurnal of counseling Psdchology, 36,286-294.
- 3-Wessman .M.M., Slobelz, F., Prusoff, B., Meritiz, m, & Howard, P. (1976). Clenical depression among narcotic addiction in the community . American Journal of Psychiatry, 133,1434-1439.
- ۴ - داویدیان، هاراتون و همکاران (۱۳۵۳). بررسی مقدماتی شیوع بیماریهای روانی در منطقه بحر خزر (شهرستان رودسر، ۱۳۵۰). مجله بهداشت ایران، سال سوم، شماره ۴، ۱۵۶-۱۴۵.
- ۵ - پرتوی، داریوش (۱۳۵۷) - تحقیق آزمایشی در پراکندگی افسردگی، مجله روانشناسی، سال چهارم، شماره ۱۲.
- 1- Lloyd, G and Gartrell , N,K.(1994) Psychiatric symptoms in medical students Comparsion psychiatry , 252-265.
- ۷ - کافی، س، م، بوالهری، ج، پیروی، ح (۱۳۷۳). بررسی وضع تحصیلی و سلامت روانی گروهی از دانشجویان ورودی سال تحصیلی ۱۳۷۲-۷۳ دانشگاه تهران. انتشارات واحد پژوهش دفتر مشاوره دانشجویی دانشگاه تهران.
- 8- Kenny, M.E. and Donaldson . G.A. (1991). Contributions of Parent attachment and Family structure to the social and psychologic functioning of first year college student. Jurnal of counseling psychology , 38,470-486.
- 9- Bahar, E. et al. (1992) An epidemiological study of mental health in sumatra, Indonesia. Acta Psychiat, Scandinavica, 251-263.

Abstract

The examination of students mental Health in Yasooj University of Medical sciences and Health Services.

Authors: Mr. Ali Abbasi¹, Mr. Ali kamkar², Mr. Ghader zadeh Bagheri³, Dr. Ali panah Anbari⁴

This study has been done with the purpose of examining mental health among admitted students of Yasooj University of Medical sciences and Health Services in 1377-1378. For this purpose, 203 Students (118 male and 85 female students) assessed by diagnostic ScL - 90- R test. Results showed that according cut off (CsI= 74%), 17/3 percent of students suspected to psychosis. Poim rate was nearly equivalent between male and female students. The most chief complain of psychosis students related to paranoid thoughts, feeling about mutual relations and depression orderly and also it resulted that psychosis is more in single students in comparison with married ones.

Keyword: mental Health- students

ایمنی بدن موثر است (۱۶). رابطه معنی داری بین عدم حضور در اجتماعات مذهبی و ابتلا به بیماری حاد قلبی وجود دارد (۲). با این اوصاف از دیدگاه محقق که نمونه های مورد پژوهش نگرش خود را نسبت به اثر بخشی نماز در حیطه های تحصیلی و اقتصادی مثبت اعلام داشته اند اما متأسفانه چندان مطالعاتی صورت پذیرفته است. که این خود برای پژوهش های بعدی می تواند بستری مناسب باشد. بهر حال این نتایج می تواند مکمل سایر مطالعات مشابه و همچنین رهگشایی برای مطالعات بعدی در زمینه های نماز و رویکردهای مذهبی باشد.

پیشنهادات:

محیط دانشگاهها دارای بستری مناسب جهت اشاعه فرهنگ نماز خوانی می باشند. برای رسیدن به این مهم پیشنهاد می گردد مسئولین با تدوین برنامه های حساب شده، مستمر با درایت و دوراندیشی به این مهم اهتمام ورزند.

منابع:

- ۱- جیمز، ویلیام. نقش نیایش در سلامت روان. ترجمه واعظی، سید احمد و کاظم زاده، مهر داد. مجله طب و تزکیه، شماره ۱۷، تابستان ۱۳۷۴.
- ۲- موسوی، سید غفور و همکاران. رابطه نحوه برپاداری نماز با اختلال افسردگی اساسی. مجله علمی پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان. سال دوم، شماره ۲، تابستان ۱۳۷۶.
- ۳- روحی عزیزی، مهتاب و روحی عزیزی، مریم. تاثیر نماز به عنوان یکی از ارکان دین مبین اسلام بر سلامت جسی - روان نسل جوان. معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران. چکیده مقالات اولین همایش بین المللی نقش دین در بهداشت روان. ۲۷ لغایت ۳۰ فروردین ۱۳۸۰.
- ۴- ابهری، سیدعلی. نقش ایمان و اعتقاد مذهبی در درمان بیماریها و معرفی سه مورد درمان با روان درمانی مذهبی، ماهنامه دانشجویان. شماره ۲۶، مرداد ماه ۱۳۷۶.
- ۵- اوحدی نیا، سینا و همکاران. بررسی رابطه بین عوامل تنش زا، میزان توکل به خدا و نشانگان استرس در بین دانش آموزان دبیرستانی. نشریه معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران. چکیده مقالات اولین همایش بین المللی نقش دین در بهداشت روان، ۲۷ لغایت ۳۰ فروردین ۱۳۸۰.
- ۶- کازرونی، محسن. خلوتگه راز. انتشارات انصاریان قم، ۱۳۷۳، صفحه ۱۷۴.
- ۷- اسلامی، احمدعلی و همکاران. بررسی میزان افسردگی و رابطه آن با نگرش فرد نسبت به مذهبی بودن در دانش آموزان سال آخر دبیرستانهای اسلامشهر. مجله طب و تزکیه، شماره ۳۴، پاییز ۱۳۷۸.
- ۸- خامنه ای، علی. از ژرفای نماز. ماهنامه دانشجویی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران. شماره ۲۲-۱۲، خرداد ماه ۱۳۷۵.
- ۹- گوهریان، وحید و همکاران. بررسی تاثیر نماز در گرایش دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اراک به مصرف دخانیات (سیگار). نشریه پنجمین همایش نماز در دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی گیلان. آبان ماه ۱۳۷۹.
- ۱۰- حجازی، علاءالدین. فرهنگ نماز، موسسه انتشارات بعثت، ۱۳۵۴، صفحه ۴۴.
- ۱۱- مجد، محمد و موحدخواه، مجید. انسان در مسیر زندگی. نشر دفتر تحقیقات و انتشارات بدر، پائیز ۱۳۷۶. صفحه ۲۸۵.
- ۱۲- هاشم زاده، ایرج و ایزدی، محمدرضا. بررسی میزان اضطراب در افراد نمازگزار. پایان نامه جهت اخذ دکترای پزشکی. دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شیراز، ۱۳۷۷.
- ۱۳- آربین، سیده خدیجه. رابطه دینداری و روان درستی. نشریه معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی ایران. چکیده مقالات اولین همایش بین المللی نقش دین در بهداشت روان، ۲۷ لغایت ۳۰ فروردین ۱۳۸۰.
- ۱۴- مقیمی زاده، آناهیتا. اسلام درمانی برای افسردگی. نشریه معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران. چکیده مقالات اولین همایش بین المللی نقش دین در بهداشت روان، ۲۷ لغایت ۳۰ فروردین ۱۳۸۰.
- ۱۵- غباری بناب، باقر. رابطه توکل به خدا با اضطراب، صبر و امیدواری با شرایط ناگوار در دانشجویان دانشگاه تهران. چکیده مقالات اولین همایش بین المللی نقش دین در بهداشت روان ۲۷ لغایت ۳۰ فروردین ۱۳۸۰.
- ۱۶- اصفهانی، محمد مهدی. نماز تسکین دهنده دردها و تقویت کننده سیستم دفاعی بدن - ماهنامه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی ایران، شماره ۲۴، مرداد ۱۳۷۵.

Abstract

Student perception of Fasa Medical sciences and Health services faculty about prayer effects

Authors: Bakhtiar Bonakar¹-Dr. Iraj Hashemzadeh²- Dr.Abolhasan Faramarzi³ - Dr farhood Nikooi⁴

Entering university and beginning of student life is the commencement of facing series of unknown and changes which will follow such as fearing feeling, insecurity to the future, adjusting, behavioral and moral disorders. Since prayer, blessing, worship and chanting are considered as remembrance of God in rich Islam culture and correspond with verses and traditions, remembrance of God as support against problems and misfortunes for human being. Therefore students attitudes about prayer effects have examined in this research.

It is descriptive - basic study which its sampling is at unrandom. Tools of gathering information are two part questionnaire which completed by 102 nonnative male and female students and their attitudes have examined and analyzed.

According to statistical calculations and diagrams, research results showed all samples according to questionnaire questions in nine fold areas, announce positive attitudes about prayer effects. Holy Koran was remembered different notes in different verses about prayer, customs, virtues and its results in more than 120 verses which cause various and positive effects in one who prays.

Research results state that research samples announce their attitudes about prayer effects in belief, religious and psychic health domains highly, social cultural and moral domains moderately and educational economical and material domains lowly in comparison with 3 basic areas.

Keyword: perception- students - effects- prayer

1. Members of scientific groups of Fasa Medical sciences and Health services faculty - Counselling center.
2. Assistant prof. Of shiraz faculty of Medical sciences and Health services - psychiatry section.
3. Assistant prof. Of Fasa faculty of Medical sciences and Health services - cultural undersecretary.
4. Assistant prof. Of Fasa faculty of Medical sciences and Health services - research Management.